

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok --- -- 4.— koruny. Na pol roka --- -- 2.— " Na štvrt' roka --- -- 1.— " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Za vydanie zodpovedný JÁN MOLNÁR, prälát</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

UPOVEDOMENIE.

Ponevác následkom vojny cena papieru a platy kníhtlačiar-
skeho osobníctva nesmierne poskočily, následkom toho cenu našich
novín mali by sme zvýšiť, miesto toho ale dľa príkladu cudzozem-
ských a iných novín našej vlasti, obsah našich novín zmeňujeme
a zakiaľ vojna trvá, vydávame ich len na 8 stranách.

Budapešť, 29. júla roku 1916.

Vydavateľstvo.

Proti úžerníkom krajiny.

Kresťanská ľudová strana v práci.

Ukrutná svetová vojna opravde nepodvratne dokázala, že v uhorskom sneme krajinskom je jedna politická strana, ktorá za každej príležitosti mohutné slovo svoje dvíha zvlášte *v záujme malých ľudí, a to je kresťanská ľudová strana.* Z iných stránok opozície niekedy tiež počúpekné a významné reči, s osvedčenými nepriateľmi ľudu ale, s úžerníckymi pánmi veľkých kapitálov, s nesvedomitými ľuďmi veľkých bankov, s panamastickými válečnými lifierantmi, s falšovateľmi potravných článkov, *neohrozenú smelosť má jedine kresťanská ľudová strana.* Nakazená verejná tlač, pravda, zamlčí ohnivé reči krajinských vyslancov kresťanskej ľudovej strany, ktorými oni bez všetkých ohľadov bránia záujmy ubiedeného ľudu. Za na tmavo zastretými oblokami veľkých bankov, ľudia zlého svedomia ale od strachu trasú sa pred každým slovom, aké z kresťanskej ľudovej strany v parlamente odznieva. Všetci vyžierači a zdierači ľudu preto, koľkokol'vek ich je v krajine, čo z tuku a krve

ubohého ľudu, obyčajne po veľkopánsky žijú, nadovšetko nenávidia a opovrhujú kresťanskú ľudovú stranu, bo jedine ona má smelosť osvedčených dráčov krajiny a ľudu verejne a ostro bičovať v parlamente. Vyslanci tejto strany aj zaslúžia uznanie a pochvalu celej krajiny. Povďačné obecenstvo, zvlášte kresťanské, za svoju povinnosť si má pokladať, všetkými dovolenými prostriedkami na tom pracovať, aby hlas kresťanskej ľudovej strany v krajinskom zákonodarstve Uhorska nikdy neumkol, lež ako prítomne, tak i v nastávajúcej budúcnosti vždy pevnejšie sa ozýval.

Na *večné, ba nesmrteľné* zásluhy kresťanskej ľudovej strany rozpomínať sa treba zvlášte pri krajinských voľbách. Mohutní bankári, fabrikanti, účastinári veľkých účastinárskych spoločností, váleční lifieranti, falšovatelia potravín, židia, slobodní murári, cucilisti a mungovci, pravda, kresťanskú ľudovú stranu chceli by zahrdúsiť. *Kresťanskú ľud. stranu najlepšie možno poznať po tom, kto sú jej nepriatelia.*

Vyžierači, zdierači krajiny a ľudu hnevajú sa na kresťanskú ľudovú stranu, bo ona pra-

cuje za blaho ľudu, bo ona v krajinskom dome dôrazne, otvorene žiadala, žiada a vždy žiadať bude, aby bankári, účastinári veľkých účastinárskych spoločností väčšie dane platili, bo ona nechce dovoliť, aby istým obchodným a priemyselným podnikom, z daňových halierov ubohého ľudu štát do daru dával milióny, bo ona nechce trpeť, aby istí ľudia bez duše a svedomia kšefty robili z vojny, bo ona rozhodne žiada, aby súrne a prísne trestaní boli zdražovatelia, falšovatelia, prekryvači potravín a zlodejskí lifieranti váleční.

Kresťanská ľadová strana od dávna žiadala a aj prítomne žiada, aby každý, čo bársjaký ošoh ľahá z terajšej vojny, zodpovednú daň platil od tohto ošohu. Je to tým viacej potrebné, bo ku zaokrytiu výdavkov svetovej vojny len samé Uhorsko mesačne platí 500 miliónov korún. Tento obnos neni možno zadovážiť zo starých daní, bo riadny rozpočet uhorského štátu, v pokojných časoch, celoročne obnášal 2000 miliónov korún. Uvedenie nových daní teda každý musí nahliadnuť. Pravda a spravodlivosť ale to vyžadujú, aby najväčšiu čiastku nového odanenia znášali v prvom rade tí, ktorých majetky naši hrdinovia bránili na bojišťa. Chudobní ľudia bez všetkej protimľuvy svoj život obetovali za vlasť. Banky, fabriky, veľké podniky válečného ľifrovania, miliónári s oboma rukami protestujú proti vyrúbeniu väčších daní. Zcela neodôvodneným zdražovaním potravín stá a stá miliónov vyrobily tieto firmy, včul ale, aby od tohoto zárobku aj daň platily, o tom nechcú ani počuť. Peňažné vrecia bývajú vždy bezcitné, klaňanie sa zlatému telafu srdce človeka robí tvrdé, ako kameň. Že teda bankári a miliónári, od ošohu pri vojne vyrobeného zdráhajú sa daň platiť, to leží zcela v ich prírode.

Pri takomto pokračovaní a chovaní sa bankárov a miliónárov veľká čiastka viny a zodpovednosti padá aj na krajinskú správu. Povinnosťou vlády je, aby v krajine robila, udržiavala poriadok a vysluhovala spravodlivosť. Ktorá vláda nevie tomuto zodpovedať, tá nemá oprávnenia k ďalšiemu poostaniu na čele krajiny. Vláda pracovnej strany nielen že sem-tam chmáťtaním bez hlavy, nielen zapríčinila terajšiu, zcela neodôvodnenú drahotu, nielen že vyžiera-

čov malých ľudí prísne netresce, lež ešte pri novom odanení nerovnou mierou náklonná je merať chudobnému ľudu.

Nie darmo hovorilo sa svojim časom, že pracovnej strany a vlády kolíska byly banky a wertheimské škryne a že vyslanci pracovnej strany za peniaze bankárov dostali sa do parlamentu a teraz z povďačnosti hlasujú proti najnovšiemu odaneniu peňažných ústavov, bankárov a robia to na úkor chudobného ľudu.

Obecenstvo krajiny vôbec nech nikdy nezabudne na to, že kým na bojišťa potokami tiekla krv našich bratov, zatiaľ doma garazdovaly celé roje o dvoch nohách kobyľiek, ktorých pustošeniu nevedela alebo nechcela koniec urobiť vláda pracovnej strany. Utrápený pospolitý ľud nech nikdy nezabudne na to, že proti jeho vyžieračom a zdieračom v krajinskom dome rozhodne ohlásila sa jedine *kresťanská ľadová strana*.

Keď ale znova príde čas krajinských volieb, vtedy domaostavší, válečné vdovy, válečné siroty, prichodiacim hrdinom nech rozpovedajú, že zakiaľ oni za kráľa a vlasť krv svoju prelievali, **doma na politickom bojišti, v záujme malých ľudí povinnosť svoju vyplnila len kresťanská ľadová strana.** Presvedčení sme aj, že hrúzy svetovej vojny mnohokrát sklamanému a zavedenému pospolitému ľudu kresťanskému konečne otvoria oči a nahliadne, ako zaň pracuje kresťanská ľadová strana.

Stručný prehľad najnovších válečných udalostí.

Rusi pri ich najnovšej offensíve proti uhorsko-rakúskym a nemeckým bojovným silám, od Rigy po Bessarábiu, do boja postavili tri milióny bojovníkov. Dľa ruskej úradnej zprávy od začiatku offensívy do 1. júla utratili 11.900 dôstojníkov a 248.000 obecných vojakov. Uhorsko-rakúske a nemecké čaty víťazne a s úspechom odrážajú všetky útoky Rusov.

Na západnom bojišti proti Francúzom a Angličanom nemecké čaty pri Verdune úplne zmariły offensívu Francúzov a Angličanov. Angličania len cez dva dni utratili 85.000 obecných vojakov a skoro všetkých v boji súčasťnených dôstojníkov.

Taliano proti uhorsko-rakúskym čatám nevie dosiahnuť ani najmenších úspechov, včul ale strojí sa vojnu opovedať Nemecku.

O ďalších udalostach svetovej vojny podávame nasledovné úradné zprávy:

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky o udalostiach bojišťa proti Rusom vydal nasledovné úradné zprávy: 12. júla. V Bukovine a od Dnjestra na juh, pri nezmenenom položení, niet významnejšej udalosti.

Od Bučacu na západ a na severozápad nepriateľ znova válečnú silu hnal na útok proti spojeneckým vojskám stojacim pod velením generála grófa Bothmera. Kým jedna časť útočivých stípcov už pred našimi prekážkami sa rozpadla, druhá časť vnikla do úzkeho kusa našich posícií, ale naskutku prevedený protiútok nemeckých a rakúsko-uhorských rezerv Rusov znova vyhnal, *tak že všetky útoky nepriateľa sa zmarily*. Zajali sme početných Rusov.

Na Stochode naše vojská na oboch stranách železnice, vedúcej od Sarny do Kovel, odrazily jedon útok. Ináč významnejšej udalosti sa nestalo.

Dňa 11. júla vydaná zpráva ruského generálneho štábu rozširuje tvrdenie, že armády generála Brussilova od začiatku ruskej ofenzívy priviedly 266.000 zajatcov. Bars nespoľahlivosť ruských zpráv je dostatočne známa, preda opätovne musíme poukázať na to, že ten počet zajatých, ktorý Rusi spomínajú, takmer blíži sa ku úplnému počtu všetkých tých našich, na severovýchodnom fronte stojacich vojsk, ktoré v pomínuých päť týždňoch stály vo vážnom boji.

14. júla. Naše čaty v Bukovine — keď splnily na ne sverenú úlohu — znova sa vrátili do svojich predošlých posícií na výšinách západne od horného toku Moldavy.

Od Bučacu na západ a na severozápad Rusi včera pokračovali vo svojich útokoch. *Popoludní odrazili sme dva ich široko rozvinuté útoky*. Pred večerom nepriateľ tretím útokom vnikol do našich posícií od Bučacu na severozápad; nemecké a rakúsko-uhorské čaty nepriateľa v rozhorčenom ručnom boji *znova úplne odohnaly*.

Severne od železnice vedúcej zo Sarny do Kovel ruské oddelenia usalašily sa na ľavom brehu Stochodu. Pozde večer naše čaty ich napadly a odohnaly, z ktorej príležitosti zajali sme 160 Rusov a ukoristili sme 2 strojové pušky. Ináč pri celkom nezmenenom položení niet významnejšej udalosti.

15. júla. Od Moldavy na juhozápad rozprášili sme ruské oddelenia, ktoré sa odvážily postúpiť proti našim posíciám. Pri Jablonici, od Zabie na juhovýchod, vo výslednom sledení zajali sme 200 Rusov.

Pri Delatyne bojovná činnosť sa zvýšila. Predné voje nepriateľa vnikly do mesta, ale sme ich zahnali na južný kraj mesta. Od Delatyna na juhozápad pokúsený útok Rusov v našej palbe sa rozpadol. Ináč na severovýchode niet novej udalosti.

16. júla. V Bukovine nepriateľ včera znova útočil na naše posície na výšine Caput a pri žrebinci u Luciv. V ručnom zápase sme ho odrazili. Počet pri Ja-

blonici zajatých Rusov zvýšil sa na 3 dôstojníkov a 316 mužov.

Na území Novo-Počajeva zmaril sa nočný výpad Rusov proti našim predným strážam.

Od Lucku na juhozápad sú opäť silnejšie boje. Od Torcyna na západ naše čaty po prudkej delostreleckej príprave odrazily proti nám urobený ruský útok.

17. júla. V Bukovine proti našim posíciám od Moldavy na juh a na juhozápad, tak ako v posledné dni, aj opätovne, Rusi bezvýsledne útočili. *Nepriateľ utrpel ťažké ztraty*.

Na lesnatom území, od sedla Prislop na sever, z oboch strán sledacie oddelenia vstúpily do boja. Pri Zabie a Tartarove odrazili sme ruské výpady.

Od Burkanova na severovýchod naše predné stráže zmarily pokus nepriateľa, aby svoje zákopy bližšie zariadil ku našim posíciám. Od Lucku na juhozápad Rusi s presilou útočili. Časť nášho frontu pri Skline vyhla na územie od Gorochova na východ. Od Lucku na juh bojujúce spojenecké čaty potom, medzi čím ich pohyb kryl protiútok nemeckých bataillonov na západnú, bez pomýlenia zo strany nepriateľa, boly odtiahnuté za dolnú Lipu.

Od Torcyna na západ odrazili sme nočný útok Rusov.

18. júla. V Bukovine a na území od sedla Prislop na sever včerajší deň uplynul bez významnejšej udalosti.

Pri Zabie a Tartarove Rusi odtisli naše napred potisnuté strážne posície. *Ich útoky na našu hlavnú posíciu s veľkými ztratami nepriateľa sa zmarily*.

Od Radzivilova na sever a od Lucku na juhozápad výpady nepriateľa sme tiež odrazili.

19. júla. Niet zmeny. Od Moldavy na juhozápad opäť sme odrazili niekoľko ruských výpadov. Na vrchovatom a lesnatom okolí Jablonice a Zabie boj rordelil sa na početné osihotené zápasy. Od Delatyna na juhozápad naše čaty ruské oddelenia, ktoré postúpily na západný breh Prutha, zpät zahnali cez rieku, pričom zajali 300 Rusov a ukoristily 2 strojové pušky. Ďalej na sever nestalo sa nič významného.

Nemecko-ruská vojna.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach východného bojišťa proti Rusom vydal nasledovné úradné zprávy:

13. júla. *Pri armáde generála grófa Bothmera*, nemecké vojská obkolesujúcim protiútokom pri Oleši (od Bučacu na sever) a odtiaľ na sever vniknutých Rusov zahnaly a z tejto príležitosti zajaly vyše 400 Rusov.

14. júla. *Armády generála Linsingena*: Pri Zareči (od železnice Kovel—Sarny na sever) cez čiaru Stochodu napredujúcich Rusov protiútokom sme odrazili. *Zajali sme 160 Rusov a ukoristili sme 2 strojové pušky*. Od Stochodu na východ naši letúni zdarne zopakovali svoje útoky.

Pri armáde generála grófa Bothmera, nepriateľ

včera znova vnikol do najprednejšej obrannej čiary, lež protiútokom a s citelnými jeho ztratami sme ho znova odohnali.

15. júla. *Armády maršalla Hindenburga*: Ruské oddelenia, ktoré sa pri Lemevadene (od Friedrichstadtu na severozápad) pokúsili o priechod cez Dvinu, sme odrazili. Na čiare Smorgon—Molodečno na železničné stanice so silnou premávkou naši letúni hodili početné bomby.

Armády maršalla, bavorského kniežata Leopolda: Na okolí Škrobovy útokom sme spät dobili časte prvej ochrannej čiary, ktoré nepriateľ od prvého útoku, totižto od rana 3. júla ešte držal a z tejto príležitosti zajali sme 11 dôstojníkov a vyše 1500 mužov.

Armády generála Linsingena: Položenie je nezmenené. Na železničnej stanici Kivercy (od Lucku na severovýchod) naše lietacie roje na transportoch vojsk docielily dobré treffery.

Armáda generála grófa Bothmera: Významnej udalosti sa nestalo.

16. júla. *Armády maršalla Hindenburga*: Zvláštnej udalosti sa nestalo.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Protiútoky Rusov proti čiarom, ktoré sme na okolí Škrobovy zpätzadovážili, zostaly bezvýsledné. Šesť dôstojníkov a 114 mužov sa nám dostalo do rúk.

Pri armádach generála Linsingena: Od Lucku na juhozápad nemecké čaty protiútočia na útočiace veľké ruské sily.

Pri armáde generála grófa Bothmera položenie je nezmenené.

17. júla. *Armády maršalla Hindenburga*: Od Rigy na západ a na juh, ako aj na fronte Dviny stupňovaná palba slúžila za úvod ruských podujatí. Pri Katarinenhofe, od Rigy na juh, väčšie nepriateľské sily útočily. Tu sa vyvinul živý boj.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Významnej udalosti nebolo.

Armády generála Linsingena: Od Lucku na juhozápad nemeckým protiútokom bol pristavený útok nepriateľa. Čaty potom cieľom zkrátenia obrannej čiary bez pomýlenia zo strany nepriateľa, odviedli sme za Lipu. Na iných miestach Rusov sme celkom odrazili.

Armáda generála grófa Bothmera: Položenie je nezmenené.

18. júla. *Armády maršalla Hindenburga*: Rusi od Rigy na juh a na juhovýchod pokračujú vo svojich silných útokoch, ktoré sa pred našimi posíciami krvave rozpadávajú, tam ale, kde prídu až do našich posícii, našimi protiútokmi ich odrážame.

Armády bavorského kniežata, maršalla Leopolda: Významnej udalosti sa nestalo.

Armáda generála Linsingena: Položenie je vo všeobecnosti nezmenené. Útoky Rusov od Lucku na západ a juhozápad sme ľahko odrazili.

Armáda generála grófa Bothmera: Odhliadnuc od menších bitiek, na prednom priestore udalosti nebolo.

19. júla. *Armády maršalla Hindenburga*: Od Rigy na juh a na juhovýchod s posilami zopakované útoky Rusov na odpore našich hrdinských plukov s mimoriadne ťažkými ztratami nepriateľa sa rozpadly.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Na fronte položenie je nezmenené. Roje našich lietadiel so zdarom hodily početné bomby na železničné stanice Horodzieja a Bogorjelci, na železničnej, transportami vojsk nabitej čiare Minsk—Baranoviči.

Armády generála Linsingena: Nepriateľ vyvinul zčiasťky živšiu činnosť v palbe, zvlášte na Stochode, taktiež od Lucku na západ a na juhozápad.

Armáda generála grófa Bothmera: Významnej udalosti sa nestalo.

Vojna proti Talianom.

O udalostach na talianskom bojišti hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

13. júla. Na fronte medzi Brentou a Etschom bojovná činnosť včera zase bola čulejšia.

Na Pasubie odrazili sme nočný útok Talianov.

V údolí Posiny pri stálej silnej podpore talianskeho delostrelectva zopakovaly sa početné boje patrol. V týchto bojoch zajali sme jedného dôstojníka a 103 mužov.

Po mimoriadne prudkej delostreleckej príprave včera popoludní silná nepriateľská válečná sila znova napadla naše posície na území medzi Monte Rasta a Monte Interrotto. Ako predošlého dňa, tak i teraz všetky útoky Talianov s ich najťažšími ztratami sa zmarily.

Ďalej na sever tiež úplne bezvýsledné byly všetky pokusy nepriateľa, aby vnikol do našich posícii.

14. júla. Na fronte medzi Brentou a Etschom živá bojovná činnosť trvá. Po silnej delostreleckej príprave na viac miestach veľmi značná talianska válečná sila urobila opätovné útoky na náš ochranný odsek medzi Cima Dieci a Monte Rasta na severovýchod, kde sa nepriateľ desaťkrát pokúsil o útok. Naše čaty všetky útoky s najťažšími ztratami nepriateľa odrazily a obránily všetky svoje posície.

Naše čary od údolia Posiny na sever stály pod prudkou delostreleckou palbou. Na Pasubie odrazili sme nočný útok nepriateľa.

15. júla. Včerajší deň aj na fronte medzi Brentou a Etschom o veľa tichšie uplynul. Bojovná činnosť vôbec obmedzovala sa na delostreleckú palbu. Osihotené výpady nepriateľa proti našim posíciam od údolia Posiny na sever a jeho väčší útok na priesmyk Borcola sme odrazili.

16. júla. Naše posície na priestore priesmyku Borcola stály pod trvácou palbou talianskeho ťažkého delostrelectva.

Nepriateľskí letúni bezvýsledne bombardovali Vilgereuth. Na území Tofany opätovné útoky Talianov sa rozpadly.

17. júla. Delostrelecká palba nepriateľa proti našim posíciam v blízkosti priesmyku Borcola ešte trvá.

Na odseku a pripájajúcom sa k tomuto po dolinu Astach území delostrelecký boj je veľmi čulý.

Na fronte Dolomitov, od údolia Pellegrina na sever, na území Marmolaty, na korutánskom fronte na odsekoch Seebach a Raibl naše posície stály pod veľmi prudkou delostreleckou palbou. Oddelenia talianskej pechoty, ktoré v údolí Seebachu postupovali napred, sme odbili.

18. júla. Na území Ortlera odrazili sme nepriateľov útok na prielaz Thurwieser. Mesto Riva, náš front medzi priesmykom Borcola a údolím Astachu, taktiež jednotlivé odseky v Dolomitoch stály pod živšou kanónovou palbou.

Na korutánskom fronte kanónový boj na odseku Fella a Raibl trvá ďalej. V noci talianske delostrelectvo páliło aj na Malborghet. Vo Frattengrabene (od Pontebby na severozápad) večer bolo možno počuť silný válečný hluk. Z našej strany tam čaty nestály v boji.

Na fronte Isonza nepriateľské delostrelectvo, zvlášte proti gorickému predmostiu, vyvinulo živšiu činnosť.

19. júla. Taliani po opätovnej prudkej delostreleckej príprave naše posície od priesmyku Borcola na juhovýchod trikrát s veľkými silami napadli. Tieto útoky ručnými granátmi, palbou strojových pušiek a lavinami amenia *sme krvave odrazili*.

Na korutánskom fronte živá kanónová palba na odseku Fella a Raibler trvá ďalej. Nočný útok oddelení alpinov na území Mittagskofela po tvrdošijnom zápase zmaril sa na húževnatej vytrvalosti obrancov, ktorí dostali do rúk jednu nepriateľskú strojovú pušku. Tarvis večer stál v ohni kanónov.

Na fronte Isonza talianske delostrelectvo hlavne Doberdovskú planinu držalo pod palbou.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom vydal nasledovné úradné zprávy :

13. júla : Od Somme na sever Angličanom podarilo sa zahniezdíť sa v Contalmaison. Kanónová palba s veľkou prudkosťou trvá ďalej. Od Somme na juh ani večera nemaly žiadneho výsledku útoky Francúzov, o ktoré sa na oboch stranách Barleuxu, ako aj pri Estréesi a odtiaľ na západ viackrát pokúsili ; s veľmi ťažkými krvnými obeťami najviackrát už v našej účinnivej palbe museli sa vrátiť.

Od Maasu na východ delostrelecký boj bol ešte čulý. Zaujaté posície pechoty sme opravili. Počet zajatcov porástol na 17 dôstojníkov a 2349 mužov.

Pri Felingheine, vedľa kanála La Bassée, na výšine La Fille Morte, od Badonvillersu na východ a pri Hirzbachu podujatia nemeckých patrol skončily sa so zďarom.

Od Soissons na sever jedon francúzsky biplan prinútili sme sletieť do našich čiar.

14. júla : Na oboch stranách Somme znova vypukol prudký boj. Na odseku lesíka Mametz—Loungeval Angličania dnes rano útočili a opäť napínali svoje sily proti tronnesskému lesíku, kde ich rýchly výpad našich rezerv už včera večer citelne stihol. **Prvé pokusy sme krvave odrazili**, teraz sú v prúde nové útoky. Francúzi na okolí Barleuxa a od Estréesu na západ včera urobili marnými útokmi ku početným nezdarom posledných dní pripojili novšie sklamanie. Ani oni sami, ani ich čierni priatelia nevedeli ani len o piad napred postúpiť.

Od Maasu na východ pokusy Francúzov o spät-podmanenie utrateného priestoru sa zmarily. Na okolí pevnosti Souville našou palbou sme prekazili útok a pri pevnosti Lauffée útok hladko sme odrazili.

Na ostatných časťach frontu odrazili sme početné nepriateľské patroly, potažne silné výskumné oddelenia. Pri Onechesi, Beaulne a od Markirchu na západ nemecké patroly priviedly zajatcov.

15. júla. Po prvých krvavých odrazeniach ďalej pokračované anglické útoky od Somme na sever viedly ku ťažkým bojom. Medzi Posieresom a Longuevalom nepriateľovi podarilo sa svojimi tu nahromadenými silami napriek jeho najťažším ztratám vniknúť do našich čiar a získať i trochu priestoru, taktiež usalašiť sa v lesíku Tronnes. **Útok sme zachytili. V boji dnes pokračujeme.** Od Somme na juh činnosti pechoty nebolo.

Z ostatných frontov, odhliadnuc od bezvýsledných podujatí menších anglických oddelení od Armentièresu na juhovýchod, na okolí Angres—Neuville a od Arrasu na severovýchod niet čo významného oznámiť.

16. júla : Na oboch stranách Somme silná delostrelecká činnosť. Popoludní na odseku Ovillers—Bazentin le petit štyri silné anglické útoky rozpadly sa pred našimi čiarami jedon po druhom práve tak, ako aj ich predpoludnajší útok od Bazentina na východ. Od Somme na juh večer vyvinula sa živá bitka pri Biachesi a odtiaľ na juh. Jednu časť dediny sme znova obsadili. Priviedli sme vyše sto zajatcov. Pri Barleuxi, ako aj na okolí Estréesu a odtiaľ na juh **francúzske útoky s veľkými ztratami nepriateľa sme odrazili**, a síce tieto posledné už našou záverečnou palbou.

Od Maasu na východ Francúzi popoludní s veľkými silami útočili na výšine Froide Terre a Fleury. Nedozielili žiadneho výsledku. Večer počas ich zopakovaného útoku od pevnosti Thiaumont na juhozápad vnikli do malých častí našich najprednejších posícii, o ktoré boj ešte trvá.

Na ostatných frontoch od Oulches—Gracnelesu na sever odrazili sme podujatia nepriateľských patrol, medzi nimi aj útok väčších oddelení. Od Chilly na sever jedna nemecká patrola priviezla 24 francúzskych válečných zajatcov a jednu strojovú pušku.

Od Loosu na západ naša pechota sostrelila jedno nepriateľské lietadlo, ktoré sa srútilo medzi naše prekážky.

17. júla : Medzi morom a potokom Ancre Angličania prudkosť svojej palby na viac miestach vo väčšej miere stupňovali. Na území Somme činnosť delostrelectva oboch strán aj na ďalej bola veľmi značná. Nasledovali nepriateľské čiastočné útoky, počas ktorých Angličania ďalej postúpili do Ovillersu a ktoré od Biachesu na juh viedly k čulým bojom, ale ináč už v našej záverečnej palbe sa zmarily, alebo sa v nej úplne ani nevyvinuly. Počet v bojoch okolo Biachesu privedených zajatcov vzrástol na 4 dôstojníkov a na 366 mužov.

Od Maasu na východ Francúzi vo svojom 15. júla započatom väčšom útoku do dnes rana pokračovali. Nepriateľ v krvavom zápase nedosiahol zdary, ba na niekoľko miestach utratil priestor. Na ostatných časťach frontu významnejšej udalosti nebolo. Od Oulchesu na sever jedon výpad Francúzov po prevedenom rozhodení sme odrazili. My sme s dobrým prospechom previedli vybuchy na výšine Combres. Jedna nemecká patrola pri Lanfroicourte (Lotharingia) priviedla niekoľko zajatcov.

Dňa 15. júla mimo včera oznámených dve ďalšie nepriateľské lietadlá sme urobili boja neschopnými, jedno v povetrom boji za nepriateľskou čiarou od Somme na juh, druhé sostrelením zo zeme pri Treslincourte (Oise) na našom fronte.

Vojna na mori a v povetří.

Nemecká podmorská loď pred anglickým prístavom.

Londýn, 13. júla. Včera večer o 1/210. hodine pred malým nebráneným prístavom Seaham Hajbour zjavila sa jedna nemecká podmorská loď a z diaľky asi sto yardov asi tridsať šrapnelov vystrelila na mesto. Jedna žena bola smrteľne ranená. Jedon náboj trafil jedon dom. Ináč nebolo škody.

Potopený taliansky torpedoborec.

Uradná zpráva veliteľstva válečného loďstva vydaná 14. júla.

Jedna naša podmorská loď dňa 10. t. m. popohludní v Otrantskej užine potopila jeden taliansky torpedoborec prináležajúci k typu Indomyta. V noci s 13. na 14. júla jedon náš námorný lietací roj na vojenské diela a železničné osady Paduy veľmi účinnive hodil početné bomby. Lietadlá, na ktoré obranné batterie prudko strieľaly, neurazené sa vrátili.

Nemecké podmorské lode potopily anglický pomocný križiak.

Berlin, 14. júla. Wolffova kancelária oznamuje : Jedna naša podmorská loď 11. júla na Severnom mori zničila jeden asi 7000-túnový anglický pomocný križiak. V ten istý deň pri anglickom východnom pobreží útokmi podmorských lodí potopili sme tri ozbrojené anglické strážne lode. Mužstvo lodí sme zajali a jeden kanón sme ukoristili.

Potopené lode.

Londýn, 15. júla. (Reuterova kancelária.) 2682-túnový anglický parník «Silverton» potopili. Norvéžsky rybársky parník «Erling Emar», v Blythe vyložil na breh mužstvo noetshirského anglického parníka «Lunby Castle». Parník potopila nepriateľská podmorská loď.

Utok letúňov na Treviso.

Uradná zpráva veliteľstva válečného loďstva vydaná 17. júla.

Jedon roj našich morských lietadiel v noci so 16. na 17. júla na zariadenia a vojenské diela železničnej stanice v Trevise hodil 90 fažkých a fahkých bomb. Jedno lietadlo sa nevrátilo.

Riadna obchodná premávka s Amerikou.

Rotterdam, 18. júla. Z Washingtona oznamujú : Kolujú chýry, že vláda Spojených Štátov severoamerických dala na vedomie nemeckej vláde, že je náklonná s obchodnými podmorskými loďami uviesť riadnu obchodnú premávku s Nemeckom.

Nemecké obchodné podmorské lode.

Genf, 18. júla. Veliteľ nemeckej obchodnej podmorskej lode «Deutschland» zpravodajcovi časopisu «Newyork Herald» udajne vyhlásil, že za niekoľko týždňov bude hotové 12 nemeckých obchodných podmorských lodí. Ale loďné fabriky na prelomenie blokády zhotovujú ešte aj celý roj obrovských Zeppelinovských vzducholodí, ktoré fahko prekonajú cestu do Ameriky.

Cena tohoročného obilia.

Vláda vydala nariadenie, ktorým ustálila najvyššiu cenu tohoročného obilia. Nariadenie túto cenu ustáľuje na dve doby, a síce na čas od 16. júla do 15. decembra a na čas po 15. decembri. Maximálne ceny sú nasledovné (v zátvorke stojacie čísla znamenajú cenu obilia po 15. decembri):

V Budapešti: pšenica 42 (38), raž a polovina 34 (31), jačmeň 33 (30) korun.

Na pravom brehu Dunaja: v stoliciah tekovskej, ostrihomskej, hontianskej, novohradskej, nitrianskej, prešporskej a v meste Prešporku: pšenica 41.50 (37.50), raž a polovina 34 (31), jačmeň 34 (31); v stoliciah oravskej, liptovskej, turčianskej, trenčianskej, zvolenskej a v mestách Baňskej Štiavnici a v Baňskej Bystrici: pšenica 42 (38), raž a polovina 34.50 (31.50), jačmeň 34 (31) korun.

Medzi Dunajom a Tisou v stolici peštianskej: pšenica 41.50 (37.50), raž a polovina 33 (30), jačmeň 32 (29); v stolici báčbodrogskej a v meste Ujvidéku: pšenica 41 (37), raž a polovina 33.50 (30.50), jačmeň 32 (29) korun.

Na pravom brehu Tisy, vyjmúc stolic šarišskej a spišskej: pšenica 41.50 (37.50), raž a polovina 33.50

(30·50), jačmeň 33·50 (30·50); v stoliciach šarišskej a spišskej: pšenica 42 (38), raž a polovina 34·50 (31·50), jačmeň 34 (31) korún.

Na ľavom brehu Tisy v stolici békéšskej: pšenica 41 (37), raž a polovina 33 (30), jačmeň 32 (29); v stolici marmarošskej: pšenica 41·50 (37·50), raž a polovina 33·50 (30·50), jačmeň 33 (30); v stolici Krassó-Szörény: pšenica 41·50 (37·50), raž a polovina 34 (31), jačmeň 32 (29); v stolici aradskej, čanádskej, temešskej, torontálskej a v mestách Temešvári a Pančovej: pšenica 41 (37), raž a polovina 34 (31), jačmeň 32 (29) korún.

V Horvatsku a Slavonii: pšenica 41·50 (37·50), raž a polovina 33 (30), jačmeň 33 (30) korún.

Maximálna cena jačmeňa na slad v cejej krajine od 16. júla do 15. decembra ustálená je v 42, po 15. decembri v 38 korunách. Cena ovsa tiež v celej krajine od 16. júla do 15. decembra ustálená je v 40, po 15. decembri v 37 a cena pšena (prosa) na obe doby v 40 korunách.

Najvyššia ustálená cena vzťahuje sa na takú pšenicu, z ktorej jedon hektoliter váži 76 a na takú raž, z ktorej jedon hektoliter váži 71 kilogrammov. V páde je jedon hektoliter pšenice alebo raže ľahší, vzrastie cena, a sice pri pšenici vážiacej 78 kilogrammov o 20 halierov, pri 81 klgr. vážiacej o 15 halierov za každý kilogramm. Jestli je pšenica ľahšia, klesá cena do 73 o 20, do 71 kilogrammov o 30 halierov za kilogramm.

Jestli je jedon hektoliter raže ľahší alebo ľahší ako 71 kilogrammov, tak maximálna cena jedného metričského centa raže vzrastie alebo klesne o 15 halierov za každý kilogramm, o kolko je hektoliter ľahší alebo ľahší, rátajúc však najviac tri kilogrammy rozdielu.

Maximálne ceny, v ktorých je obsažená aj furmánka, treba zaplatiť hotovými peniazmi na mieste, kde sa obilie odovzdá.

Nariadenie 16. júla vstúpilo do života. Kto sa proti nemu previní, môžu ho odsúdiť až na šesť mesiacov zavretia a až na 2000 korún peňažnej pokuty. Kupujúceho nemožno potrestať, jestli zaplatí vyššiu cenu, ako je ustálená, ale vec oznámi vrchnosti.

Letné valné zasadnutie spišskej stolice.

Spišský stoličný výbor 12. júla v Levoči vydržoval svoje letné valné zasadnutie, o ktorom podávame nasledovnú zprávu:

Podžupan Ľudvik Neogrady v svojom štvrtročnom výkaze udal nasledujúce veci: Na štvrtú uhorskú válečnú požičku značili v našej stolici 8 millionov korún. Mesačná potreba múky pre celú stolicu ustálená je v 5500 metr. centoch. Zemiakov bolo dosť z lanskej úrody. Ohľadom vajec pýta stolica právo rekvirovania, aby zamedzila kšeftovanie podomných agentov. Cieľom obmedzenia kupovania statku zakázala stolica kupovanie po domoch zvlášte takým, ktorí nezaoberajú sa riadne s liehvacím obchodom a nevedia sa ako takí dostatočne legitimovať, že sú gazdovia alebo mäsiari.

Žatvu uistiť treba s úplným využitkovaním pracovných síl doma ostalých. Stolica prosi vlastenecké občestvo, aby usilovalo sa napomáhať zdar žatvy so všetkou svojou silou.

Požiare boli v poslednom štvrtroku v Slovenskej Vsi, v Gelnici, v Kézmarku a v Osturni.

Zdravotníctvo bolo v minulom štvrtroku úplne uspokojujúce. Flakový týfus zjavil sa v 23 pádoch s 8 smrtnými pádmi. Lekársko-policajných pádov bolo 21 a sice jedna osoba zomrela, jedna sa utopila, štyria sa obesili, piati zomreli náhlou a desiatí náhodnou smrťou.

Zdravotníctvo liehvacie stalo sa nepravnejším. Slin-tavka a kulhavka vystúpila v Kamjonke, ruža vystúpila u ošípaných vo Velbachu, v Beharovciach, Kolčove, v Nemešanoch, v Jablonove a v Podhradí, sviňský dúl ale v Kézmarku a v Jablonove. Slintavku a kulhavku privliekli z Haliče.

Na obore poľnohospodárstva výhľad je na lepší ako strednú úrodu. Jačmeň a ovos vyvinujú sa dobre, tiež i zemiaky. Úroda sena môže sa menovať dobrou. Ohľadom statku je teraz koní o 27, rožného statku o 7 a pol, oviec o 8 procentov menej, ošípaných ale o 4 a pol a kozí o 30 procentov viac ako bolo na jar roku 1914.

Krajinskému spolku napomáhajúcemu slepých stolica povolila ročítých 200 korún podpory.

S radostou vzali v známost prípis prešovského grécko-katolíckeho osvieteného pána biskupa, že začnúc od 24. júna aj grécko-katolíci upotrebujú kalendár Gregoriánský.

Stolica telegrafične pozdravila prešovský 67. spoločný peší pluk, že 25., 26. a 27. júna pri Novom Počajewe tak hrđinsky odbil divý nápad veľkej presily ruských čiat.

Stoličný výborník.

CHYRNÍK.

Novšia akcia sväteho otca pápeža v záujme zajatcov. Dľa rímskej zprávy istého zürichského časopisu svätý otec chystá sa k novej akcii v záujme ulavenia osudu válečných zajatcov. Svätý otec totiž chce vyprostredkovať, aby všetkých otcov rodiny, ktorí sú najmenej od 18 mesiacov vo válečnom zajatí a majú tri alebo viac dietok, bez ohľadu na to, či sú bojane-schopní alebo bojaschopní, odviezli do Švajciarska a aby ich do konca vojny tam internovali. Švajciarska vláda už pristala na tento plán sväteho otca. Z boju-júcich štátov Nemecko bez každej podmienky pristalo na prevedenie pápežovho plánu a Francúzsko dľa chýru tiež pristane.

Jeho eminencia kardinál, knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch v tohoročnom XIII. obežníku svojom cirkevnom uverejňuje nariadenie sväteho otca Pápeža Benedikta XV., ktorým svätý otec nakladá, aby vo všetkých biskupstvách Európy 30. júla, jakožto vo výročitý deň začiatku svetovej vojny,

mládež obojeho pohlavia spoločne a slávnostne pristúpila ku svätému Prímaniu. Prevedenie tohoto nariadenia jeho eminencia vrele odporúča velebnému duchovenstvu svojho arcibiskupstva.

Najnovšie z biskupstva spišského. S ďalším vedením uprázdnenej bobrovskej fary poverený je podhradský kaplán Jozef Oravetz. Do Podhradia za kaplána poslaný je Béla Kovács, kaplán smižanský.

Z biskupstva košického. Odumretím Pavla Sidelzkeho uprázdnenu budamérsku faru dostal Gustav Richtáresik, farár v Plavnici. — Präpošt-prelát Béla Zaborovszky, farár mesta Prešova, 1. júla slávil 25. výročity deň svojho kňazstva. Bardiovský dekan-farár Gejza Zsebráczky 1. júla slúžil svoju striebornú svätú omšu v bardiovskom kostole Svätého Michala. Pred dvadsaťpäť rokmi v ten istý deň a v tom istom kostole obetoval svoju prvú svätú omšu.

Z biskupstva rožňavského. Synodálku (farársku zkúšku) složili: lúčenský kaplán Julius Horváth, rožňavský kaplán Jozef Upponyi, krompašskí kapláni Béla Petrovsky a František Horánszky. Lúčenský kaplán Ladislav Mázik stal sa farárom v obci Derecske. Eugen Beliczky stal sa vojenským kňazom. Ako kapláni prelození sú: Ladislav Perényi z Kisterenye do Lúčenca, Ludvik Kalatovics z Mátranováku do Kisterenye, Jozef Upponyi z Rožňavy do Mátranováku, Jozef Koszteczy zo Szent-simona do Rimavskej Soboty a administrátor Ján Oehlschlager z Derecske do Szentsimona.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Ostrihomský veľprepošt, vysvätený pán biskup dr. Ludvik Rajner na cirkevné ciele obetoval 30.000 korún. — Kaločský kanonik dôst. pán dr. Augustin Valihora na vystavenie kláštora mníšiek a dievčenskej školy v báčvanskej obci Kula daroval 10.000 korún. — Ostrihomská kapitula dala na železničnú a nemocničnú missiu uhorských Jezuitov 500 a kanonik Franc Schiffer dal 100 korún. — Z Nitry oznamujú: Julius Ludvig, dekan-farár v Močonoku, z príležitosti svojho vymenovania za čestného opáta, pre válečné siroty a vdovy svojej farnosti obetoval 2000 korún. — Kaločský opátkanonik dr. Richard Povischil kaločským mníškam daroval

vinicu a budoviská v hodnote viac tisíc korún a na obnovenie goderlakskej fary 1000 korún.

List z ruského bojišta.

Na deň Blah. P. Marie Karmelskej. 1916.

Prevelebný pán redaktor! Prosím poprajte miesta niekoľko mojím riadkom, ktoré Vám do nášho milého «Krestana» posielam z nášho ruského bojišta.

Už dávnejšie som túžil, ako by som sa duševne znovu preporodil mohol. Moja túžba práve dnes, na slávnosť Škapuliarskej Matky Božej, sa mi splnila. Prišiel rozkaz, že od našej kompanie 100 mužov môže ísť na svätú omšu do neďalekého lesa. Hneď, ktorí sme dbanliví o svoje dušné spasenie, sme sa očistili a usporiadali. Ale žiaľ Bohu, veru z našich katolíkov mnohí sú veľmi lahostajní, zvlášte k službám Božím. Srdce ma zabolelo, keď mneých musel dôstojník (a to inej viery, židovskej) nútiť, že musia ísť na služby Božie. Ja som mu povedal: Pane dôstojníku, je to veľmi smutné, že daktorí ešte ani na služby Božie nechcú ísť. A čo mi povedal pán dôstojník? «Takému, čo nechce ísť, treba dať pohlavok!»

Tak vidíte, ct. čitatelia, že mnohým katolíkom tu na bojišti, kde smrť len si tak vyberá medzi nami, inoverec musí sa hroziť, keď za štvrtroka raz nechcú ísť na služby Božie. No ale zato je nás tu dost aj takých, čo dbáme o svoje duševné potreby, a tak sme potom išli aj s pánmi dôstojníkmi asi jeden kilometer za front do lesa, kde pod zeleným zhotovený bol krásny oltár ozdobený obrazmi: Bož. Srdca, Svätej Rodiny a Škapuliarskej P. Marie. Od prvej kompanie prišli aj vyšší dôstojníci k službám Božím. Ja i s kamarátom Selnekovičom z Dubového sme si zaumienili pristúpiť k svätým sviatostiam. Čo sme aj urobili s najväčšou pobožnosťou. Svätú omšu a peknú kázeň vybavil veľadôstojný pán Štefan Domček, náš poľný kurat (kňaz). Za čo mu tu verejne vďaka vyslovujeme a prosíme, aby nám podobných slávností i viackrát zariadil.

Ej, keby ste vedeli milí domáci, akou radosťou boly naše srdcia naplnené, keď sme si takto naše služby Božie odbaviť mohli? A zvlášte že my dvaja sme sa z hriechov našich očistiť a najdrahším Telom a Krvou Krista Pána posilniť mohli. A toto nám vyprosila naša dobrá Matička nebeská, ktorí sv. škapuliar nosíme, že práve na Jej slávnosť sme si to takto odbaviť mohli. Cítili sme sa napolo doma. (Dokončenie nasleduje.)



Vyborné šijacie stroje,



tak tiež bycikle a gramofóny vo veľmi ľavých cenách na sklade má

JOZEF HABAN
Budapest, VII., Almásy-tér 14.

Pýtajte si veľký obrázkový cenník zdarma.



**Oznamy prijíma
administracia**

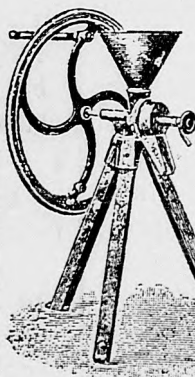
„Krestan“

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28.



„TRIUMPH“ ručný mlynek,



najlepší a najlacnejší ručný mlynek je terajšej doby. Nevýhnutne potrebný je v každom hospodárstve pri krmení ošpaných a pri dochovávaní zvierat.

„Triumph“ ručným mlynkom mliek možno každého druhu obilie na najhrubšie a ako múku najľahšie.

Tento mlynek vystrojený je vlastne na ručnú silu, ľahko ale aj na valec dá sa prestaviť. Dľa ľahnosti šrotu cez hodinu somele 30–60 kg. Ačpráve upotrebiť ho možno aj ku mletiu krúpov, jeho váha obnáša asi 50 kg, a rozposiela sa len po železnici.

Cena úplne vystrojeného mlyna v našom miestnom sklade v Ostrihome 80 korún. Pri objednaní prosíme o poslanie 80 korún závdavku.

1 kus stroja na drhnutie kukurice 6 korún.

Predáva

Jozef Marosi a Syn

veľký obchodný dom železného tovaru Esztergom 15.